

OCHRANA OZNAMOVATEĽOV V EÚ

Informačná grafika
odboru Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR

Smernica EP a R
(EÚ) 2019/1937
o ochrane osôb,
ktoré nahlasujú
porušenia práva EÚ

minimálny rámec
právny základ

zákony o ochrane
oznamovateľov
na úrovni
členských štátov

obvykle rozširujú vecnú
pôsobnosť smernice
uplatňovaním úpravy
na vnútroštátne predpisy

určenie
externých
kanálov pre
oznamovateľov

môže byť určený
jeden alebo viaceré

všeobecné externé kanály

ak nie je príslušný iný alebo je
stanovený len jeden (ústredný)

- ombudsman (6 štátov)
- protikorupčný úrad (6 štátov)
- úrad pre ochranu oznamovateľov (3 štáty)
- ministerstvo spravodlivosti (3 štáty)
- úrad na ochranu osobných údajov (2 štáty)
- iné (kancelár spravodlivosti, úrad vlády, úrad práce, prokuratúra)

osobná pôsobnosť

KOHO SA OCHRANA TÝKA?

- minimálny rámec určuje Smernica 2019/1937
- uplatňovanie v súkromnom aj verejnom sektore
- anonymné oznámenia možno podať vo väčšine členských štátov

ODPORÚČANIA

- ochrana by sa mala priznať čo najširšiemu okruhu kategórií osôb
- ochrana má zahŕňať všetkých jednotlivcov pracujúcich vo verejnom alebo súkromnom sektore, bez ohľadu na povahu ich pracovného vzťahu a na to, či sú platení alebo nie
- ochrana môže podliehať určitým obmedzeniam na ochranu národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku, avšak nemali byť príliš široké, aby bránili efektívnej verejnej kontrole

1

obmedzenia ochrany musia byť založené na obsahu samotných informácií, a nie na kategóriách jednotlivcov

2

štáty by mali rozšíriť ochranu na každého, kto je v dôsledku oznamovania vystavený riziku odvetných opatrení

3

z ochrany nevynímame žiadnu profesiu, všetkým musí byť ochrana umožnená a prístupná

Na čo sa úprava nevzťahuje?

Smernicou nie je dotknutá zodpovednosť členských štátov zaistiť národnú bezpečnosť ani ich právomoc chrániť svoje základné bezpečnostné záujmy. Konkrétne sa nevzťahuje na nahlásenia o porušení pravidiel obstarávania týkajúce sa aspektov obrany alebo bezpečnosti, pokiaľ nie sú upravené v relevantných aktoch Únie.

Taktiež sa nevzťahuje na oblasti, ako sú: ochrana utajovaných skutočností; ochrana povinnosti právnikov zachovávať mlčanlivosť a povinnosti mlčanlivosti zdravotníckeho personálu; neverejné porady sudcov a pravidlá trestného konania.

Rada Európy uznáva, že na informácie týkajúce sa národnej bezpečnosti, obrany, spravodajstva, verejného poriadku alebo medzinárodných vzťahov sa môže vzťahovať osobitná schéma alebo pravidlá. Ak oznamovateľ poskytne informácie v súlade s týmito pravidlami, mal by dostať plnú ochranu.

Majú teda rovnaké právo na ochranu, avšak štát môže týmto oznamovateľom stanoviť osobitný postup na podanie oznámenia a zriadiť alebo určiť im na to osobitný externý kanál.

KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
ODBOR PARLAMENTNÝ INŠTITÚT
február 2024

Autorka: JUDr. Helena Latáková, odbor Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka odboru Parlamentný inštitút

Zdroj: LATÁKOVÁ, H.: Ochrana oznamovateľov protispoločenskej činnosti v EÚ (analýza Parlamentného inštitútu K NR SR)

Materiál slúži najmä pre poslancov NR SR a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.